

# De Cartoon

L. Polman

**Tegen het decor van de Cartoon Oorlog stel ik u graag voor aan Irshad Manji, journaliste en moslima te Canada, een moedige vrouw die haar meningsvrijheid gebruikt om vragen te stellen die door moslimleiders verboden zijn. Irshad Manji houdt met heel haar hart van Allah en Zijn profeet, maar met imams die haar de mond willen snoeren ligt ze sinds haar prille jeugd al overhoop.**

Op vrijdagen nam vader Manji de kleine Irshad altijd mee naar de moskee. Dan moest ze een witte polyester *chador* aan. 'Een paar uur later mocht ik dan weer naar buiten, met geplet haar en een afgestompte geest – alsof het condoom over mijn hoofd me uitstekend had beschermd tegen 'onveilige' intellectuele activiteiten, zoals zelf nadenken,' schrijft ze in haar boek *Het islamdilemma*.

Goedgebekte meiden krijgen geen echtgenoot, werd haar op de koranschool altijd dreigend voorgehouden. Haar vriendinnen hielden dus hun mond en luisterden naar de leraar. Maar Irshad kon het steeds maar niet laten om vragen te stellen. 'Meisjes kunnen niet voorgaan in het gebed,' zei de leraar. 'Hoe bedoelt u?' 'Dat is meisjes niet toegestaan.' 'Waarom niet?' 'Dat zegt Allah.' 'Wat is Zijn reden?' 'Lees de koran.'

Dat probeerde Irshad, maar ze kende geen Arabisch. 'De meeste moslims hebben geen flauw idee wat ze zeggen wanneer ze de koran in het Arabisch reciteren. Niet dat we dom zijn, maar het Arabisch is een van de meest ritmische talen ter wereld en in de wekelijkse lessen op de koranschool kun-

nen we ons deze taal gewoon niet tot in de finesses eigen maken. *Haram* kan bijvoorbeeld 'verboden' of 'heilig' betekenen. Het ligt er maar aan op welke 'a' je de klemtoon legt. Verboden of heilig – we hebben het hier niet over een subtiel verschil in betekenis.'

Slechts 13 procent van alle moslims ter wereld is Arabier: 87 procent is geen Arabier en woont buiten de Arabische wereld, waarvan tientallen miljoenen ook in vrije, welgestelde, westerse democratieën. Daarom zeggen met name dié moslims er zo weinig van als hun extremistische geloofsgenoten weer eens uitbarsten in hysterische agressie om niks, vraagt Irshad zich af. In de democratieën waar ze leven, mogen ze zeggen wat ze vinden, niemand kan of mag ze ervoor arresteren en naar een martelkelder slepen, dus waar zijn ze bang voor? Waarom kan in het gedigitaliseerde, van elektrisch licht en doortrek-wc's voorziene Toronto, of Amsterdam-West, eenzelfde gewelddadige, botte versie van de islam gedijen als in een Saoedisch woestijndorp, of in een grot in Afghanistan?

'Eerder dan een internationale gemeenschap wekken moslims waar ook ter wereld de indruk een clan te vormen, waarbinnen laaggeplaats-

# Oorlog

te leden kritiekloze solidariteit met de sjeiks moeten zweren,' schrijft ze. De veiligheid van de clanleden hangt af van of ze de juiste kant kiezen. Daarom spraken moslims al zoveel fatwa's uit over Irshad dat ze de tel is kwijtgeraakt en daarom branden zowel Indonesische als Syrische moslims Deense ambassades plat. Ze doen gewoon 'het goede', zoals gedefinieerd door imams.

Voor Europeanen geldt cultuur als excuus om maatschappelijk niet te hoeven participeren. 'Mensenrechten noemen Europeanen dat, want iedereen heeft immers recht op zijn eigen cultuur. Europeanen zien hun bereidheid tot aanpassen als hun kracht – als een vorm van culturele superioriteit zelfs. Maar vergis je niet: fundamentalisten beschouwen het als zwakte. En ze verafschuwen zwakte. Ze geloven dat zwakken het verdienen om te worden overwonnen.

Het klinkt paradoxaal, maar hoe meer Europeanen zich aanpassen om moslims tevreden te stemmen, des te groter de minachting van fundamentalisten voor die 'zwakheid' wordt. De ultieme paradox is misschien wel dat Europa om zijn diversiteit te verdedigen minder tolerant zal moeten worden,' vol-

gens Irshad. We bewijzen onszelf en de rest van de wereld dus geen dienst door op morele zwijgknoppen te drukken, wil ze maar zeggen. Polderen, ook straks in Uruzgan, oké, maar niet over alles wat imams willen, dus.

In een interview met de politieke leider van de Islamitische Jihad, Mohamed al-Hindi, vroeg Irshad waar precies in de koran het martelaarschap wordt geprezen. Al-Hindi wist zeker dat het erin stond, maar zelfs na koortsachtig heen-en-weer geblader en verschillende telefoontjes te hebben gepleegd, kon hij de betreffende passage niet aanwijzen. Hij ontstak in wilde woede. 'Vertrek nu, als je het er levend van af wil brengen,' siste de tolk die erbij was.

Irshad houdt nog steeds van Allah en de profeet, maar bidt alleen nog thuis. 'Ik verwar het boos maken van imams niet met het boos maken van God,' schrijft ze. Allah regelt het Zelf wel als Hij iemand dood wil hebben, daar heeft Hij de imams echt niet bij nodig. En Hij en de profeet kunnen een paar Deense tekennaars ook wel aan zonder hulp van stervelingen.

Niet Allah is bang voor vragen, maar Zijn schepselen zijn dat. Bang voor elkaar.

**BERICHT UIT AFRIKA**